

Lärarhandledning

Trollmossan från Hede

Nils Håkanson

Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

Årskurs:

4-6

Antal lektioner:

2-10

Om handledningarna:

Till boken *Trollmossan från Hede* finns förutom denna lärarhandledning en [elevhandledning](#). Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också hela eller delar av elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras boken. Därefter ges förslag på hur *Trollmossan från Hede* kan introduceras och en plan för gemensam läsning och en avslutande uppgift där eleverna får skapa en serie utifrån bokens bästa händelse.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson, www.jennyedvardsson.se.

Centralt innehåll

Svenska 4–6 (Lgr22)

Läsa och skriva

- ▶ Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.
- ▶ Sammanfattning av texter.
- ▶ Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsoplevelsen.
- ▶ Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg
- ▶ Handstil och att skriva med digitala verktyg.
- ▶ Språkliga strukturer och normer. Meningsbyggnad, med huvudsatser, bisatser och skiljetecken samt textbindning med hjälp av sambandsord. Stavning, ords böjningsformer och ordklasser.

Tala, lyssna och samtala

- ▶ Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.

Texter

- ▶ Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- ▶ Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.

Svenska som andraspråk 4–6 (Lgr22)

Läsa och skriva

- ▶ Gemensam och enskild läsning. Läsrelaterade aktiviteter och strategier för att förstå, avkoda och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.
- ▶ Sammanfattning av texter.
- ▶ Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsupplevelsen.
- ▶ Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- ▶ Handstil och att skriva med digitala verktyg.
- ▶ Språkliga strukturer och normer. Ords böjningsformer, meningsbyggnad med huvudsatser och bisatser samt svenska språkets ordföljd i jämförelse med andra språk eleven kan. Textbindning med hjälp av sambandsord. Stavning, skiljetecken och ordklasser.

Tala, lyssna och samtala

- ▶ Strategier för att förstå och göra sig förstådd när det egna svenska språket inte räcker till, exempelvis att be om förtydliganden, omformulera och använda olika språk som resurs.
- ▶ Olika former av strukturerade samtal, till exempel dialoger och intervjuer.
- ▶ Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser. Användning av sambandsord för att jämföra, motivera och exemplifiera.

Texter

- ▶ Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- ▶ Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger. Texternas ord och uttryck.

Boken

Trollmossan från Hede är den andra delen i det halsbrytande äventyret om Skölden och mobilspelet Flatworld.

Det har blivit vinter i Kvarneberg. I verkligheten är gatorna täckta med is och snö, i spelet med grädde och sockervadd. Sven, Stella och de andra medlemmarna i Skölden hjälps åt att patrullera i Flatworld för att hålla de farliga vampirerna borta.

Efter en uppdatering händer märkliga saker i spelet. En mystisk mossa börjar sprida sig på gatorna. Strax efter dyker en helt ny typ av spelare upp: obehagliga, anonyma figurer med äggformade huvuden som bråkar och sprider dålig stämning. Snart är alla barn taskiga mot varandra både i Flatworld och i verkligheten.

Skölden förstår att en mörk kraft åter har släppts lös, och att den tycks ha något att göra med den växande mossan. De måste ta reda på varifrån den kommer och stoppa den innan den tar över ...

Författaren

Nils Håkanson är författare, översättare och förläggare. Han har bland annat gett ut romanerna *Järnskallen* (2015), *Ödmården* (2017) och *Den blinde konungens spira* (2019) på Albert Bonniers förlag. 2021 debuterade han som barn- och ungdomsförfattare med serien Flatworld. Nils bor i Stockholm med sin familj.

Illustratören

Johan Leion är illustratör och designer bosatt i Göteborg. Han fick sin första seriestripp publicerad som elvaåring och har fortsatt teckna sedan dess. Johan har tidigare jobbat som äventyrsminigolfbanedesigner och ritat en minigolfbana till Tivoli i Köpenhamn.

När han inte illustrerar barnböcker illustrerar han bland annat skivor för musikbranschen.

Inför läsningen ?

Flatworld. Trollmossan från Hede är andra delen i serien om Flatworld. Inled med att kort sammanfatta handlingen från del 1. Låt sedan eleverna få undersöka omslaget. Vad är det de ser? Låt eleverna få leka med substantiv, adjektiv och verb och samla ord som de hittar på omslagsbilden och som passar in i de tre ordklasserna. Samla alla substantiv, adjektiv och verb på tavlan eller i ett digitalt dokument. Låt eleverna sedan få fundera över vad de tror att boken ska handla om.

Avsluta övningen med att läsa första kapitlet högt.

Tips!

Då kapitelnumren är skrivna med romerska siffror kan det inledningsvis också vara bra att kort gå igenom vad de olika siffrorna betyder (I, V och X) samt hur man använder dem för att skriva olika tal.

Under läsningen

Gemensam läsning

Läs boken tillsammans med eleverna. Vissa kapitel kan du högläsa, andra kan eleverna parvis läsa för varandra och några kan de läsa på egen hand. Stanna upp med jämna mellanrum och ha boksamtal med eleverna. Här nedan är exempel på allmänna frågor som kan vara utgångspunkt för samtalen. Du kan också använda frågorna som finns i elevhandledningen.

- ▶ Vad handlar kapitlet om?
- ▶ När och var utspelar sig handlingen? Hur vet vi det? Finns det ledtrådar i texten?
- ▶ Är det något speciellt du gillar eller ogillar i kapitlet som du precis läst?
- ▶ Är det något som är konstigt eller svårt att förstå i kapitlet som du precis läst?
- ▶ Vad betyder det du precis fått veta för fortsättningen?
- ▶ Vad tror du kommer att hända näst i boken?
- ▶ Hur skulle du ha gjort i den här situationen om du var personen i boken?
- ▶ Vad kännetecknar illustrationerna (bilderna) i boken?
- ▶ Under hur lång tid utspelar sig bokens handling?
- ▶ Vilken av karaktärerna i boken tycker du mest respektive minst om? Vad beror det på?
- ▶ Liknar det du läst om något annat du har läst, hört talas om eller varit med om själv?
- ▶ Om du fick ändra på något i boken, vad skulle du ändra på?
- ▶ Om du skulle beskriva boken för någon som inte läst den, vad skulle du säga då?

- ▶ Vilka passar den här boken för?
- ▶ Är det något dina kompisar sagt som gjort att du förstått boken bättre eller kanske ändrat uppfattning om den?
- ▶ Är det något du skulle vilja fråga författaren eller illustratören om?

Efter läsningen

Gör om bokens bästa händelse till en serie

Låt eleverna få välja ut den händelse som de tycker är bokens bästa. Låt dem få skapa en serie bestående av fyra rutor där de återberättar händelsen genom bild och genom pratbubblor eller korta beskrivningar. Eleverna kan använda ett vanligt A4-papper som de delar in i fyra rutor.

Elevhandledning

Trollmossan från Hede

Nils Håkanson

Boken

Trollmossan från Hede är den andra delen i det halsbrytande äventyret om Skölden och mobilspelet Flatworld.

Det har blivit vinter i Kvarneberg. I verkligheten är gatorna täckta med is och snö, i spelet med grädde och sockervadd. Sven, Stella och de andra medlemmarna i Skölden hjälps åt att patrullera i Flatworld för att hålla de farliga vampirerna borta.

Efter en uppdatering händer märkliga saker i spelet. En mystisk mossa börjar sprida sig på gatorna. Strax efter dyker en helt ny typ av spelare upp: obehagliga, anonyma figurer med äggformade huvuden som bråkar och sprider dålig stämning. Snart är alla barn taskiga mot varandra både i Flatworld och i verkligheten.

Skölden förstår att en mörk kraft åter har släppts lös, och att den tycks ha något att göra med den växande mossan. De måste ta reda på varifrån den kommer och stoppa den innan den tar över ...

Textfrågor ?

Till de olika kapitlen finns det frågor som du ska besvara. Innan du börjar läsa ett kapitel är det bra om du har läst igenom frågorna så att du vet vad de handlar om. Som du kommer att märka är en del frågor sådana där du hittar svaren direkt i texten. I andra frågor behöver du själv dra slutsatser och läsa mellan raderna. Det finns också frågor där du får komma med dina egna tankar och åsikter. Frågorna är samlade åt två kapitel åt gången.

Kapitel I och II

1. Sven brukar gilla lördagar men inte just denna. Vad beror det på?
2. Vad har Sven döpt älghuvudet till?
3. Vad är en plott för något?
4. Sven tycker att Stella är lite "ufig" av sig (s. 13). Vad menar han med det?
5. Vad är skillnaden mellan en vampyr och en vampir?

Kapitel III och IV

1. Sven gillar inte Ebba Flood. Vad beror det på?
2. Vad är sängvätning och varför blir Ebba så irriterad på sin pappa när han pratar om det?
3. Vilka ingår i Skölden och hur ser deras avatarer ut?
4. Skölden har krismöte. Vad är det som hänt med Flatworld?

Kapitel V och VI

1. Vad är det för mystiskt som Sven ser när han patrullerar klockan fem på morgonen?
2. Vad tror du att mossan i Flatworld är till för?
3. Sven vill inte berätta för Stella om att Ebba kissar i sängen. Varför tror du att han håller denna information för sig själv?

Kapitel VII och VIII

1. Sven, Stella och Said tar sig till Hede. Vad gör de där?
2. Vilka är "äggskallarna"?
3. Sven vill inte berätta för de andra om sin mossgömma. Vad tror han händer om han berättar för dem?
4. En äggskalle pratar med Sven när han är i sin mossgömma. Vad säger äggskallen till honom?

Kapitel IX och X

1. Äggskallarna anklagar Skölden för att ha förstört Flatworld. Varför gör de det?
2. Stella tror att Ebba är en äggskalle. Vad är det som får henne att tro det?
3. Stella och Sven bestämmer sig för att skugga Ebba. Vad upptäcker de när de sitter utanför hennes hus?

Kapitel XI och XII

1. Sven börjar bli irriterad på sina kompisar. Hur märker man det i kapitel XI?
2. Vad gör mossan med Sven?
3. Sven funderar på att bli en äggskalle. Varför vill han bli en sådan?
4. Vem räddar Sven?

Kapitel XIII och XIV

1. Vem har symbolen som ser ut som en pyramid?
2. Skölden får reda på att Williams gäng är äggskallarna. Vilka ledtrådar är det som får dem att veta det?
3. Skölden bestämmer sig för att "plocka" Kasper. Vad tycker Sven egentligen om det?
4. Vad är det som får Ebba att lyssna på Stella och Sven?
5. Varför tror du att Ebba vill träffa Skölden?

Kapitel XV och XVI

1. Vad är det Svens klasskompis berättar om Skölden?
2. Varför ska man vara försiktig när man lyssnar på rykten?
3. Frans sniffar i luften (s. 104). Varför gör han det?
4. Vem är det som ändrar Sköldens mötestid till kl. 19?
5. Varför måste Skölden till Hedeskolan?

Kapitel XVII och XVIII

1. Stella och Said kan inte röra sig i mossan. Den ende som kan det är Sven. Vad kan det bero på?
2. Varifrån kommer mossan?
3. Hur påverkas Kvarneberg och alla barn av mossan i Flatworld? Ge några exempel.
4. Varför börjar lärarna på skolan bli "dumma" mot medlemmarna i Skölden?

Kapitel XIX och XX

1. Vad är det Adam berättar för Sven och Lina om klassrummet som 6c har på Hedeskolan?
2. Datorn på biblioteket har börjat hota bibliotekarien. Vad är det den hotar med?
3. Vem är Oden?

Kapitel XXI och XXII

1. Vem är det Skölden ser på skolgården på Hede?
2. Varför måste Skölden iväg till Hedeskolan sent på kvällen?
3. Vad menar Ebba när hon säger att hon ska göra hackebiff av sin bror (sida 131)?
4. Vad händer när Skölden ska hämta mobiltelefonen i 6c:s klassrum? Återberätta med egna ord.

Kapitel XXIII och XXIV

1. Varför slår Skölden sönder mobiltelefonen som de hämtat på Hedeskolan?
2. Vad händer med spelarna i Flatworld, lärarna på skolan och världen i Flatworld när mobiltelefonen är förstörd?
3. Said har fått fram ny information om Flatworld. Vad är det han berättar för sina kompisar i Skölden?
4. Vad tror du kommer att hända i nästa del av Flatworld?

Grammatikuppgift **Aa**

Verb och adjektiv

I denna uppgift ska du välja ut fem verb och fem adjektiv från boken. Verben skriver du i formerna infinitiv, presens och preteritum. Adjektiven komparerar du i positiv, komparativ och superlativ.

Är du osäker på de olika verbformerna och hur man komparerar adjektiv? I så fall kan du titta på exemplen här nedan och sedan fylla på med dina egna exempel.

Verb

Infinitiv	Presens	Preteritum
skriva	skriver	skrev

Adjektiv

Positiv	Komparativ	Superlativ
Ljus	Ljusare	Ljusast

Skrivuppgift

Faktatext om ett spel

I *Trollmossan från Hede* utspelar sig en del av handlingen i spelet Flatworld. I denna skrivuppgift får du skriva om ett spel som du brukar spela eller ett spel som du tycker mycket om. Låt rubriken vara spelets namn. Se till att få med följande information i din faktatext:

- ▶ Vad spelet heter
- ▶ Vem som skapat spelet
- ▶ När det skapades
- ▶ På vilka enheter och plattformar spelet kan spelas
- ▶ Hur många man ska vara när man spelar
- ▶ Kort sammanfattning av spelet
- ▶ Vad som är så bra/så roligt med spelet